

Комисијата за жалби при Советот за етика во медиумите на Македонија (СЕММ), на седницата одржана на 9 април 2019 година, врз основа на примена жалба од Влатко Секуловски, ја донесе следната:

ОДЛУКА

ЖАЛБАТА СЕ ОТФРЛА КАКО НЕОСНОВАНА

Текстот на интернет порталот „A1он“ не отстапува од професионалните и етички стандарди

Бул. Митрополит Теодосиј Гологанов 54/2
1000 Скопје, Македонија

www.semm.mk info@semm.mk (02) 3222-595

ЖАЛБА

До Извршната канцеларија на Советот за етика во медиумите на Македонија, на 20 март 2019 година, Влатко Секуловски, поднесе жалба за текстот со наслов „Парти Сервис“ и покрај труењето во „Пивара“ ќе добие 2,1 милиони денари за иновација – помалку сол во храната, објавен на 20 март 2019 година, на интернет порталот „А1он“ (www.a1on.mk), како и за истиот текст, насловен „Трујачот во „Пивара“ ќе добие 2,1 милиони денари од државата за иновација – помалку сол во храната“, објавен на Фејсбук страницата на „А1он“.

Во жалбата се наведува дека текстот содржи навреда и дека медиумот врши свесно омаловажување на споменатите фирмии и Фондот за иновации со термините „Трујачот“ и „иновација – помалку сол во храната“.

ОДГОВОР НА МЕДИУМОТ

Извршната канцеларија на СЕММ, во согласност со членот 14 од Правилникот за работа на Комисијата за жалби, по приемот и разгледување на жалбата, стапи во контакт со интернет порталот „А1он“ и побара медиумот да се изјасни по однос на наводите на жалбата. Медиумот одговори на наводите на жалителот.

Од „А1он“ сметаат дека поднесената жалба е неоснована и се граничи со обид за цензура. Појаснуваат дека целта на текстот не е наврда, ниту, пак, омаловажување на фирмата, туку прикажување на начинот на кој се трошеле јавните пари.

„Во текстот се изнесени факти преку изјави на релевантни институции, кои констатирале дека петмина вработени во „Пивара“ биле затруени со храна од „Парти сервис“, направиле контроли и изрекле забрани, казна, а поднеле и кривична пријава. Цитирани се официјални лица од Државниот санитарен и здравствен инспекторат и од Агенцијата за храна и ветеринарство, кои го потврдуваат труењето“, велат од „А1он“ во одговорот на наводите на жалителот.

ОДЛУКА НА КОМИСИЈАТА ЗА ЖАЛБИ

Комисијата за жалби утврди дека жалбата е **НЕОСНОВАНА** и дека во текстот на интернет порталот „А1он“ не е прекршен Кодексот на новинарите на Македонија.

Бул. Митрополит Теодосиј Гологанов 54/2
1000 Скопје, Македонија

www.semm.mk info@semm.mk (02) 3222-595

ОБРАЗЛОЖЕНИЕ НА ОДЛУКАТА

На седницата на 9 април Комисијата за жалби ги разгледа наводите на жалителот и изврши увид во спорната содржина. Најпрво, заклучи дека не може и нема право да ги утврдува фактите наведени во текстот. Нејзина надлежност надлежност е единствено да ги утврдува етичките и професионалните стандарди во новинарскиот производ.

При своето одлучување, Комисијата, најнапред, констатираше дека текстот е професионален, оспорената содржина произлегува од јавниот интерес, а авторот обработува актуелна тема поврзана со начинот на кој се трошат јавните пари. Во случајов, се работи за приватна фирма, која добила грант од Фондот за иновации и технолошки развој и која, воедно, од страна на надлежна институција била посочена како потенцијален извор за труење на работници со храна и добила привремена забрана за вршење дејност.

Во онаа насока, членовите на Комисијата се согласија дека и приватните компании, кои се предмет на истражувањето на „А1он“, како и јавните институции, треба да подлежат на јавен надзор и не смеат да бидат изземени од теми за кои јавноста има право да биде информирана. Изборот на фактите во текстовите обезбедуваат објективна информација и ги согледуваат сите значајни апекти на темата за која се говори. Ова уште повеќе што новинарот информацијата ја темели на повеќе извори и побарал став од сите засегнати страни во текстот (од фирмата „Парти Сервис, од Државниот санитарен и здравствен инспекторат, од Агенцијата за храна и ветеринарство, од Фондот за иновации и технолошки развој).

Комисијата заклучи дека иако во насловите на текстот има основи на тенденциозност, сепак не најде доволно елементи кои можат да се окарактеризираат како навреда, ниту свесно омаловажување на угледот на споменатите фирми и на Фондот на иновации, како државна институција.

Според толкувањето на членот 1 од Кодексот на новинарите, новинарот може да објави нешто за кое што нема доволно докази, а за кое има доволно индикатори дека е вистина, односно нешто за што постои основано сомнение. Основано сомнение подразбира презентирање аргументи кои се разумни и кои се индикатор дека нешто е вистина, без да имаме конкретен доказ за вистинитоста. Критичкото следење на политичките процеси и употребата на политичката и економската моќ се главни обврски на медиумите.

Во овој контекст, Комисијата го зеде предвид и:

Пресудата на ЕСЧП во случајот Steel and Morris Vs United Kingdom 2005, 94, за случајот во кој Мекдоналдс корпорацијата („САД Мекдоналдс“) и Мекдоналдс ресторани ДОО („Мекдоналдс Велика Британија“) ги тужеа г-ѓа Елена Стил и г-н Дејвид Морис, баражки штета од 100 илјади британски фунти за клевета предизвикана од наводното објавување брошура од страна на обвинетите. Судот најде дека:

„Големите јавни претпријатија (се мисли на претпријатија во приватна сопственост) неизбежно и свесно се изложуваат на остро испитување на нивните дејствија, како и во случајот на стопанствениците на претпријатијата што управуваат со нив, а границите на прифатливи критики се пошироки во случај на таквите претпријатија (види Фајд против Обединетото Кралство, пресуда од 21 септември 1994 година, Серија А бр.294-Б, стр.53)“.

Оттука, Комисијата утврди дека текстот на „A1он“ е професионален и дека се испочитувани професионалните и етичките стандарди.

Забелешка на Комисијата: Комисијата констатираше дека оспорениот текст на интернет порталот е реобјавен и на Фејсбук страницата на „A1он“, но со различен наслов. („Трујачот во „Пивара“ ќе добие 2,1 милиони денари од државата за иновација – помалку сол во храната“). Комисијата нема надлежност за содржините објавени на социјалните мрежи, но во оваа прилика апелира насловите да бидат идентични кога медиумите споделуваат ист текст на различни платформи за да се избегне дезинформирање и манипулирање со публиката.

* * *

Во согласност со наведеното, Комисијата одлучи како што е погоре наведено.

На седницата на 9 април 2019 година, членот на Комисијата, Мери Јордановска, беше изземена од расправата за случајот, во согласност со член 11 од Правилникот за работа поради судир на интереси, а сè со цел, да се обезбеди мериторност во одлучувањето и спречување на делегитимирање на одлуката на Комисијата.

Во работата на Комисијата учествуваа членовите Мирче Адамчевски, Сефер Тахири, Лилјана Пецова - Илиеска, Теофил Блажевски и Ердем Ахмет.

Се обврзува интернет порталот „A1он“ (www.a1on.mk), во согласност со членот 18 од Деловникот за работа на Комисијата за жалби, да ја објави оваа одлука.

Со почит,
Совет за етика во медиумите на Македонија

Претседател на Комисијата за жалби
Мирче Адамчевски

Бул. Митрополит Теодосиј Гологанов 54/2
1000 Скопје, Македонија

www.semm.mk info@semm.mk (02) 3222-595